

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

СЕДМ ЗА СРЕДЊИ:
на годину 24 дни, на године 12 дни, на четврт год. 6 дни.
за остале земље на виљанској поштотоку
на годину 30 франака, на године 15 ф. на четврт год. 8 ф.
за Аустрију-Угарску:
на годину 15 ф., у Бану, на год. 8 ф. на четврт год. 4 ф.
за све остале земље:
на годину 36 фран., на године 18 ф., на четврт год. 10 ф.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
УТОРИКОМ, ЧЕТВОРТОКом, СУБОТОМ и НЕДЕЉОМ
НА ПЕЛОМ ТАВАКУ

ПРЕДНИШТВО је и АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЋИ Г. ТОМКИ АНДРЕЈЕВИЋА
БЕЛАНДЕВИЋ ВИНАД.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
преди пут 12 дни. пара од реда, а после склопи пут 6 дн.
за прописано 50 паре дип. од реда.
Рукописи шаљу се уредништву, а пратљаката адмињистрацији
СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ.
Рукописи не враћају се. Неклађена писма не примају се.

Весници „чисте уставности“

Министри мобилизују! Сурвани у нарочија својих рођених неурдности они су тргли своје последње карте. Играли су са шареном срећом и сад пуштају „жандарме“ с очајним изустом: све или ништа!

Радили су оберучке на делу, које је изагнало из народне скупштине преко педесет посланика; учињено је тиме што нико умерен у начелу не жели; створили су у парламентарном и уставном животу прелом, амбис, у који им се пеће а преко њега не могу.

Непрорачуњена, мало мудра дела довела су државне послове у заплетеност, министре у шепртљанију и незаконитост, а и њих и већину скупштинску у неуставност, и сад почиње права хајка против политичких противника, против својих савезника до мора.

Крагујевац, Чачак, Курија, Крушица, Ужице, Јагодина, Шабац, Прокупље, Књажевац, Зајчар и т. д. дакле скоро половина окружних места у Србији добили су нове полицијске старешине: 6 начелника, 8 окружних помоћника или су на ново постављени или стари, „према потреби“ „сортирани“ и премештени. Њима ће следовати остале полицијске синтеж и гомила весника „чисте уставности“, да руководи нове, оните или делимичне изборе. И ко све то чини? То чине они исти министри, чији расписи пред светога Андреју 1880. поплавише целу државу о немешању у изборе! То чини она влада, која је примила на се важну улогу, да „пречишћава апсолутистичку и судску структу!“ То чине они исти људи, који још нису ни прочитали акта комисије за утврђивање администрације! То су они исти, који с ногу и трчић ходе да буду нови носиоци уставности, и да мењају устав, који они не поштују ни у његовом садашњем садржају; то су они исти, што зане пристапе и решине у начелу да се укину начелства, који обећаје да ће поднети за то и народ чити предлог, и који у лицу министра унутрашњих послова, Гарађанина, обећаје да ће пошумљавати утврђивање места окружних начелника и помоћника. То су они који вацијају о штедњи „народног новца“, који оберучке груваху тешким беседама па ма како обазрива и штедљива унапређења и вреднијих и честитијих чиновника, под владом која им је предходила.

Каква разлика! Али, она нама није чудна! Путови, којима видимо

да иду дапашњи напни министри јесу путови свију оних, који раде што не знају, а знају што не треба да раде.

Ко их се сети како изгледаху они бесни, док бејаху у опозицији, кад их погледа како су ситничари на влади, ком да не буде и смешно и жалосно? Ко их се сети како изгледаху одмах после 19. Октобра 1880. г. кад земљу ову стиже непозавиђена судба, да „виделовци њом владају, како бијаху издани, разметачи, слободњаци с које их стране погледаш, а сад?

Сад их ето где воде управу и начин; управе у земљи, кој ће се одрицати кад не буду земљом управљали; на страни заилети, у рачунима банкротство, у унутрашњости врева и узрјајост. То су њихове тековине за мало дана и година.

Сад дижу војску својих присталица да сузбију оно, што су сами дизали, а од чега се сад боје. Идете на „радикале!“ Не бијаху ли то ваши блиски и присни другови? Што их гоните и сатирите? Није ли се та, сад вама „опасна“ пижеж излегла под „виделовачком“, под вашом квочком? Није ли ви одхранили те „великаше“ од којих се сада браните и рукама и ногама, али ћете их се мучно одбранити!

Отрже се — г. Пироћанче! Омаче се г. Гарађанине! Појимамо зло и несрћу којој на супрот износите последње резерве своје, али мало ће те се користити. Ако је добро то, што га се клоните? А ако је зло ово стање, које је наступило оно је ваша заслуга, заслуга која је добро по свом пореклу описата и свечано окајена у декембарском „Виделу“ 1880. г. јер избор свијутих истих посланика 30. новембра 1880. год. сматрасте као вашу победу и дело ваше „мудрости“ и енергије или боље рећи нечуvenog притиска.

Скупштина, коју гњависте, јесте чиста ваша скупштина: ви сте бирили њу, и она је, у почетку благословила вас, који сте је силом и притиском, обманом и преваром скрили. Што вам је криво на њу? Што водите тако самртну борбу против чланова њених, који су већином вашим до сад невиђеним и нечуvenim „чисто уставним“ заузимањем дошли у њу, и опет вашим „чисто уставним“ заузимањем и труdom из ње отишли.

Ту вас видимо онакве исте, какве смо вас свуда сретали: пактике и зелене да управљате собом, „својом партијом“, а камо ли државом.

И кога шаље влада у главни земаљска места пред изборе за народну скупштину? Она креће оне ко-

ји јој нису у вољи, пење и васпоставља оне, који ће јој у очајној борби помоћи. Док у пензији седе и бескорисно, по министарском ћефу од 1881. године не могу да послуже своју земљу многи чиновници, видимо сада да се шаљу у угледне вароши некадашњи часловци, земунски трговачки шегрти и доскорашњи практиканти, који ничега немају да ушишу себи у заслугу, до да су слушали једног „Гарађанина“, или да се један Гарађанин морао њима повиновати.

На првом месту видимо злогласнога Алимпија Богића, „спореднога“ министра унутрашњих послова и учитеља Милутинова. Овај чувени „славни“ муж иде у Куприју, да води борбу против опозиционих посланика Катића и Цветковића, пошто је прво руководио тајну полицију београдску и „вежбао“ свога министра како се „дрма“ Србијом!

Суспетамо као крупнога државнога чиновника, поред осталих и Браловића, онога истог Браловића, који је пре неколико недеља гонио и апсно грађане по ћупријском окружту, тако, да је ћупрички посланик морао повикати у самој народној скупштини, да толиког зулума није било у његовом округу од времена турске владавине. И овај се човек, вазда у награду за ова дела шаље у један од највећих округа, у округ Ужицки, тамо, где има највише опозиционара „радикала“, који су истишли из скупштине.

Тодору Туцаковићу на супрот шаље се један Милојко Миловановић опробани истражник по министарским упутствима против чиновника разних места.

Одмах затим видимо једнога Коџу Радовановића, да иде у Чачак, да тамо распостире „уставност“ и „слободу избора“, човека, који тајкоје иде на занат који је он некада, по злу и онакој успомени упражњавао, — занат, коме је по лазни дан оно последње веле о избору Павла Грковића у Горњем Милановцу... Коча комесар, Коча дијуристи, Коча посланик, Коча доглавник, Коча начелник, — Коча и Богић са друговима све и сва; они се авансују преко реда и са знатним скоком и то све бива у земљи, која се ево, по срећи божијој, броји толико година међу земље уређене и просвећене, тринаест година у земље уставне и прве године као — Краљевина!

И тако још један доказ да је слаба корист бити васпитан и школован, бити у служби веран, бити наоружан знањем и врлинама које

красе и грађанина и слугу државног. Све то не вреди данас ништа, Ако је ко борац за своја убеђења у интересу земље и закона, шаље му се један Браловић, Миловановић, Богић и Коча Радовановић да вођује против њега. Ако је ко дуго служио земљу своју, шаље се један Богић и Коча да га обиђу. ...Још сама остаје једно на реду, да се три главна министра потруде да нападе из свога кабинета извесне чланове, и онда да образују један министарски „тријумвират“ у лицу Пироћанца, Новаковића, и Гарађанина као министра полиције, војске и грађевина. И онда би они постигли врхунац своје моћи и своје сile, којој више не треба ни скупштина, ни устав, ни буџет, но би се сва њихова мудрост свршила у изреци: „Држава смо ми!“ ...бар дотле док не дође ко, ко ће рећи: држава то је устав, а ви идите на опуженичку клупу за гађање устава!

Скобељев о Инђији.

Инглески лист „Newcastle Chronicle“ доноси један занимљив разговор свога земљака г-на Карла Марвина са ћенералом Скобељевом о односу Русије и Инглеске у Азији. Како је Азија главна кост око и због које се ове две силе света једнако гложе, то мњење и расположење ћенерала Скобељева у таком питанју, а у оваком часу, мора интересовати и нас Србе који смо ево хвали Богу — и Гледстону дочекали да рачувамо и Велику Британију међу своје заступнике и заштитнике. — Сам г. Марвин овако све то прича у изводу:

„Цео разговор, вели, вођен је на инглеском с којим језиком Скобељев тачно влада, јер га је још у детињству од инглеске му дадије научно. Што је мотије краје, ја му описах сувремени ступајајући централно-азијског спора, казав му: како је инглеска (Гледстонова) влада довела Русију у лажан положај са изјавом у парламенту, приликом дебате о Кандахару, да је садашњи цар напустио освајачку политику свога оца у централној Азији, и да је томе и доказа да назвају њега (Скобељева) патраг из Аказ-Туркестана. Наша је влада, рекох, дозволила да се наше јавно мњење заведе погрешном вером, да ћете још напустити освојене положаје и отступити каинијским обалама: па нам се још казало из Петрограда да сте ви отуда вратили са немилост које замоћи владаје најукупније.“ — „Није тако!“ — одговори Скобељев — ја сам вратио зато, што сам свршио оно зашто сам послао, и што је замоћија војска сведена на мирну ногу. Међутим, нама није могубе било отступити из Аказе као оно вами из Авганистана; јер сте ви могли оставити за сопствен једног одговорног краља, док код Туркомана не постоји никаква форма владе. Ту празну ми смо морали попунити, јер да смо просто отступили, они би

онет почали са њиховим упадајима у наше крајеве чим би претривајуна пораза заборавили.⁴ — Затим, гледајући на карту Нарочанско-руске границе коју ју ја показах, настави: „мене ништа није познато о новом распореду тамошње границе. То се десило за време мог одсуства у Паризу. Него ја не верујем да ће се даље иći — пошто сад имамо неку границу. Доста нас кошта и тај Азак треба да у нове тројничке гравим. Мерв је миран и биће миран све док се Геок-Тепе памтило буде. Знате ли господине Маркине — или само не мојте ово штампари, јер ће ме „лица мира“ називати варварином — да је сматрам за начело у Азији: *трајност мира стоји у правој сразмери према сечи побеђеног непријатеља* (?) У.) Што га јаче извијеш, све ће после дуже мировати. На Геок-Тепу падо их је вељда 20.000; они што остале сећаје се дуго добијене лекције.⁵ — Е онда молим да дозволите да штампам то што рекохте, а свој заштот. У вашем званичном извештају тога догађаја стоји, да је после јуриша и у гоњењу непријатеља исечен 8000 оба пола.“ — Душа ваља, оне што извржасмо — толико ако буде.⁶ Али тај је ваш извештај изазвао многе коментаре у Инглеској, јер сте ви тамо признали да сте и жене секли. — Овде нека ми је дозвољен један уметак из разговора са официром Гродсковим, који радије имадох и који ми отворено исцвади: „Јест, и многе су жене побијене. Војска је, брате, секла све пред собом. Скобелев је истину био издао заповест да се штеде жене и деца, и докле је његово око допирало, та је заповест поштовања; али остало се одељења нису на то обезврала и сабље су радиле као год ко-сече машине.“ — Сам Скобелев одговори: „тако је било. Као смо мртве бројали, нашли смо и жене међу њима. Није у мојој природи да то кријем. Написао сам, дакле, онако како је било.“ — „А је ли било слушајео обешчашћења, Тога не. Ни једна женска вије дирнута. Нега ја морам да вам кажем да ме је преварио један персијски агенат — некакав Зулфагар Кан. Дошао да ми каже да има много Персијанака међу заробљенима, и да ме моли да му их дам да их попише кућама њиховим. Ја му дам дозволу на мијадим и паре. Он на то оде те изабре најдеште и одведе у Месец на прода за хареме. Чим ја то чујем одма станем на пут.“ — Као ја рекох ќенералу да је велики недостатак нашег авганског рата био тај, што смо ушли у земљу без одређене политике, и што се нисмо држали његовог (Скобелевљевог) као и Велингтоновог начела — да не пријатељи вала што је жуће боље истуки — он одговори: „Она вила вешања по Кабулу беху погрешна. Никад ја небих погубио тајтуг. Азија са узреком, да ће то че-

Л И С Т А К

Похвала Марку Аурелију.

(Свистак)

Тада је триумфирао по други пут. Људи из свију народа, посљаници свију краљева увличали су овај свечани улазак; измирила горела је на свима отлагача; народ одушевљено окружавао је његове статује и китио цвећем; свуда су се чули усклици одушевљења а он у сред тог величапстаног спровода; на путу триумфа, изгледаше миран и скроман, уживаше у типилини, срећу Рима и царства, и са висине капитолита погледаше задовољно на цео свет. Који од вас, Римљани, није тада захелјо да овај велики човек буде бесмртан или бар да му ботоги даду дубоку старост? Добре душе тако су редке и земља их кратко време ужива; када нас зла окружавају, па када се појави владалац кога је једини брига да их ублажи; када људи у несрећи, почњу да се подижу и уживају срећу, а у том тренутку нестaje оног кога је то подржавао, — онда је то несретан удес, јер са једним човеком ишчезава и срећа читавог столећа!

гове земљаке застрашити. Ништа се о тим непостиже. Јер, ма каквим казними да човек прибегне он не може у сви речеву надмашти каквог *Народу* љуби ховог; а кад то неможеш и онда у тим земљама никнга и неможеш. Баш напротив та губљења виште школе по вајде јер она буде у Мусломану мржњу према непрвику. Ја виште волим да се цео крај побуни по једног човека да обесим; јер кад га добијеш на сабљи и задаш му страшан удар он то сматра као божју вољу и клња се без гореноменуте мржње. Код мене је то правило прво удрни добро па онда удри једнако докле год се отпор не савлада, а чим то буде одмаздани, построј се, и буди према побеђеним што можеш човечији и лубазнији. Понављам, чим се испријатељ покори потчини своју војску најстрожијо дисциплини да се ни у кога не смее дирпнути — односно наших (инглеских) војсковођа рече ми: „ви имате једног добrog ћевијерала, али ја се никад нисам с њим био. То је ћевијерал Бекер — то вам је добар ћевијерал“. — Е али на жалост он је изгубљен за нашу службу. У Иngleској министарству официре из војске кад поклизну; ви у Русији само их враћате у редове и шаљете у централну Азију да покажују изгубљену част. Виште таквих имали сте и ви у вашој експедицији — на пример капетана Зубова. Него и ја мислим да је ваш плај бољи. — „Да“ рече Скобельев и ево зашто. Ја сам имао доста искуства у рату и напао сам да људи који се најбоље држе у боју јесу они који се најгоре владају у миру. Свака влада треба да гледа кроз прсте својој војсци у време мира; јер, као што рекох, најнемирнији су најжешће убојице у самом рату. — Ту ћевијерал сад узе један шестар у руке, отвори га, и метнув га на папир као да хоће да што мери, рече: „војнике не треба мерити истом мером којом и цивилне људе.“ Што се тиче руског освајаја Инђије он се изрази: „Зар је то лако? Ја доиста не разумем ове ваше капацитете што пишу по „војним листовима“ о том освајају Инђије. Тешкоће су огромне. За покорење Акала, на пример, на војску од 5.000 бораца требало нам је 20.000 камила. Пабирчили смо их чак из Оренбурга, из Киве, из Бокаре, из Манглешлака. — Ту је било гредне муке. — За напад на Инђију треба најмање 150.000 људи, 60.000 за упад у Инђију а 90.000 за одржавање везе. Сад, ако вам је требало 20.000 камила за 5.000 људи да колико онда треба за 150.000? И где би ми нашли тај транспорт? Требали би нам гредни извори јер је Авганистан сиромаша на неби могао издржати ни 60.000 људи — осим тога што би се имали туђи и са Авганицима као год с вами.“ Кад му ја приметих да

њи поткупните с обећањем на плачку у Инији, па да се боре у њеним редовима. — он одговори: видите, ја у то сумњам. И као кога би ми могли купити? Ако ми и купимо једнога срдара ви ће те другог. Где ми понудимо рубљу ви ћете две; где ми две ви ћете чет, и ту ће те нас за цело туши. Не, Авганици би војевали противу нас као год што су војевали противу вас.“ — Али ако ви претходно заузмете Корасан (Персију) па направите од-а-њ други Кавказ? — „Шта ће нама Корасан? Мислите због спађења с храном; али тога ће бити и онако. Та ми вучемо данас неке добити од трговине Корасана са Нийжним Ногородом и изгубили их дотичном окупацијом. Ја бар неверујем да ће Русија и када тражити Корасан и сматрам сада њу границу као стаљну. — Знате ли шта је (рече опшро ћен. Скобелев устајући и гладајући ме с осмехом) за мене је цео централно азијско питате — **хомбог**? „Али што се Инији тиче, зар ми вијеје ќенерал Скобелев у прошли понедељак јасно казао да он зерјује у могућност да се пошаље тамо једна овајачка војска руска! — „Ето да је могуће“, одговори Скобелев. „Да богме да је могуће, и шта није могуће каквом добрим војсковођи! али ја се њебих тога подухватају и не мислим да би и моја отаџбина. — Наравно, ако ви будете држали Русију, ако ју будете књијали и мучили вашом политиком, једном речју, ако нас ви будете терали из коже, а онда богме ми се можемо одважити и мимо свију тешкоћа. Као војник ја бих само демонстровао према Инији и био би праву битку на Херату. — Збиља, ја сам се живо интересовао за време вашег рата: хоћете ли ви окупирати Херат или не. Добро сте узивали што нисте. За нас била муга слати војску са Каспије чак у Херат да вам се одупре. Него у случају рата ми би тамо напињали“. — За овим наставља г. Марвин, Скобелев предузе најтврденје критикован своје сопствене операције против Туркомане; али ја ту критику нећу овде износити. Односно, пак, нашег капетана Ботлера и његаве хвале да је утврдио Геок-Тепе рече: „капетан се може хвалити ако хоће, али Геок-Тепе је био један прост азијски град од блата, и не служи никако на част каквом јевропском инциклијеру.“ Даље, говорећи о нашем *Мајдану*¹ рече: „ја никада нисам могао разумети ту битку. Сирома Берос мора да није ни знао шта је то бој. Јер запшо је онако лутао грешио те нападао Авганистану? Никад ја то њебих учинио. Код мене је просто ово правило у рату: нападати не-пријатеље онамо где је слаб и оно ору-“

— је у коме је слаб. Ако има добру коњицу недирај му у коњицу; ако ли је савршен у дисциплини не прибрај да будеш боли. Јесте ли читали ва моја упућства официрима пред Геок-Теном, који је до-
дат званичном извештају? „Јесам.“ —
— Е ту су најбоље изражени моји погледи на те ствари! — Најзад г. Марвин затвараје своје писмо овако: „Скобељев је једина велика личност према којој је сличним познанством, порасла моја оцена. Ја још никад нисам долазио у dodir с човеком који би у мени тако пријатне упечатке оставио. Разговор са Скобељевом подмладио би покојног Карлајла, и наново распластмио утешени огњања његовог „јунака поклоноста“. Да је Такер познавао Скобељева он би мислио нашао у њему свој идеал савршеног центалмена. Онога пута Скобељев је био да неможе боље расположен — тек што је био код цара на подворју — или о томе нишмо заборили (Зар баш ни једне! Пр.) а његово понапање било је тако просто, искрено и отворено да би унесло усвјење и у саме наше Уркварте и Бартлеје¹.

Пр. Н. С. Јовановић

Установак на српском југозападу

(Аустријска цензура — Вакела „Тајму“ — Ситуација).

Врлетност предела оштреце стење и камење, које као голи ножеви исеку најбољу обућу, крајња променливост времена — све ове природне тегобе сакате војску и грозе њеном здрављу. Нију ту може бити каквих сјајних успеха. Победа значи голо стење а пораза (у неком горском теснацу на пример) сечу и пропасти. Устаници се при том боре на најдосаднији начин. Вечито слеђују са горских им гњизда на комору на транспорт, на посаднице, на појединца одељења, они исчезну, као у земљу да пропадну, чим јача сила стигне. „Данас растерасмо још једну чету усташа. Не пријатељ претпријати знатне губитке“ — стојаће у званичним депешама аустријским. На опет устаници некако нађу „чини да увек однесу своје мртве и рањене. Тој „порази“ (усташа) следује весеље у усташком логору јер није ли стратегији њиховог „војдвеста“ испала за руком да опрости „Плавбу“ оних пет или шест поверилих магаза? Од самих рањених и болесних војника, које свакодневно доносе у Дубровник и друге далматинске вароши дају се чути жалостице приче о јадима који су те ту трие. Тако један између њих овако присти, пре неки дан једном пријатељу својем: „Овај други свет незна ни стоти део.

³ Уикварт и Бартлет — чланови инглеског парламента — познати као најзакованији „русофоби“. Ир.

ије! Видимо како га постепено са земље не стаје и како прима на се ону божанску и непознату природу којој одлази. Са највећим зазором дотакао сам се његових малаксалих прстију, а самртна постела на којој очекивао смрт изгледаше ми као свето место. Војска беше ожалошћена, војници јецаху испод чадорова; па и сама природа изгледаше да га жали, јер небо Германије беше се напуштило, а ветрови покретаху врхове од шума које окружавају наш стан, а то је још увећаваше нашу тугу. Он захелји да неко време остане сам, билог да се сећи свог живота пред највишим бићем, било да још неко време размишљава пре но што умре. После неког времена позва нас. Сви пријатељи овог великог човека и војене старешине окружавају га. Он беше блед, очи готово угинуле се а уста у пола укочена. Ми приметимо на његовом лицу неко неспособно узнемирање. Господару, изгледаша да је због тебе за један тренутак оживео; његова умирућа рука показате свима оним старцима који су под њим служили; он им препоручи твоју младост. Будите му отац — каза им. Затим даде ти онакове савете какве је Марко Аурелије на смрти требао да да своме сину, па скоро затим изгуби га Рим и цео свет.

После ових речи народ изгледаше ту-

наших мука тамо. Неможе се, брате се тим Херцеговцима на крај изаи. Ми мислимо да смо их онколоили и да је све спречено, и поломимо ноге пужајући се бадава уз оне стене — кад, на једанцу ето ти њих позади! Да те бог сачува таког ратовања! — — —

24 фебруар.

Један донесник пише ми из Рисија да тамо као и у осталим местима Боке где је преки суд проглашен, влада највећа несрћа. Ево његових речи;

„Млога компромитована младеж бежи одавде а беже и многобројне породице да леглају очима страхоте које се спремају. Дошао је целат-вешач из Трста да веша људе које новоустановљени војнички суд осуди. Вешачи су послали и у Котор, Требиње, Мостар и друга места. Положај Аустријанаца на Леденицама утврђује се; подигнута је тамо и једна амбуланција за рањените. Сваку драгу ноћ чарке између војника и кривопијана, јуче је све живо у Рисију — и младо и старо, и богато и сирото, морало да замени мазге и носи товаре на леђима војени на бруду. Монитор Албрета довлачи све даље што присецу у пристаниште. Планине су снегом покривене — на велико задовољство устанника. При свим кордонима војничким око ове вароши узбуне се дешавају непрестано. Ту пре једне ноћи устанци су успели били да уђу у варош и покупали да упалају касарну. То се додуше, па време осети и осујети али они здраво умакну у планину.“

Артур Ц. Еванс
Пр. Н. С. Ј.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Како удављеник за сламку, тако се и аустријско-угарска штампа обесила за здравицу руског цара, коју је изговорио приликом рођендана цара Виљема. Та невина здравица, акт уобичајене учтивости, мора сада силом да послужи као гарантија за мир европски, иако у њој ни спомена пема о ситуацији европској. Цар Александар написао је прости здравицу у десетину речи немачком цару као пријатељу и са везинику своме, — и то неколико речи потржује се ево, да се њима паралишу ватрене и патријотске беседе, што их је изговорио генерал Скобељев, признати представник руске војске. Не би било чудо, да су немачки листови истакли граничнију мира; њима се неби могло замери-
ти.

Аурелија! опрости ми, ја ти говорим у име богова, у име света који ти је поверео; ја ти говорим за срећу људи и за твоју. Не, ти нећеш бити неосетљив спрам тако чисте славе. Ја сам једном ногом у гробу, скоро ћу отићи твоме ону. Ако будеш праведан, онда нека поживим дуже времена да посматрам твоје врлине! Ад' ако ти једног дана...

Изnenадно Комод, који беше у ратничком оделу, грозно замахну концем. Сви Римљани, победеши. Аполоније виде несрећу која је загрозила Рим, па немогаше своју беседу довршити. Поштовани старији покри лице рукама. Мртвачки спровод крете се. Народ иђаше ужаснут и ћуташе, јер виде да је Марко Аурелије сасвим у гробу.

Са француског

ти, кад би после те здравице цареве сматрали и оцењивали одношаје између Русије и Немачке као непромењене и пријатељске, и ако су беседе Скобељевљеве исто тако наперене биле против Немачке као и против Аустријско-Угарске. Нода у тај рог дувају аустријско-угарски листови, шта више, да тој здравици силом приписују већи значај од самих немачких листова, то је, у најмању руку, — смешно. Ми бар не разумемо, поред толико јаснијих и очевиднијих појава што све доче запетост у односима Аустријско-Угарске и Русије, одакуд баш наша „мила“ суседка да је пооприла ту мудрост, да из те здравице оствративно изводи ванредне одношаје између ње и Русије, кад у тој здравици нити је споменута Аустријско-Угарска, нити пар аустријски. Тако неправилно тумачење, тако очевидно извртање правог стања ствари много пре је у стању да заплаши, но да умири јавно мишљење.

— Одбор иредентиста у Напољу отворио је упис за прикупљање добровољних прилога за рањене Херцеговце. То исто су досад учиниле и друге вароши слободне италијанске краљевине, и влада краља Умберта није нашла за нужно, да заљубав Аустрије као, на жалост, наша, забрани тај човечански акт.

— По петербурским вестима поставио је цар генерала Скобељева за председника комисије, која ће израдити административну организацију за Туркестан.

— „Застава“ јавља, да је архијандрит Иларијон Гуварац постављен за мандатара темишварске епархије. Руварац је до скоро био управитељ карловачке богословије, са кога је положаја наименован патријарх Анђелић одмах некако посвеште бечког „ходочашћа“ званија.

— У Панчеву је тамошиња полиција развила нечуvenу енергију против српских становника — вадида да на делу посведочи пријатељство и добре одношаје између Србије и Аустријско-Угарске. Тако су одмах после прогласа краљевине ухапсили два занатлијска момка као „панславистичке агитаторе“, а после неколико дана преметали су штампарију и стан браће Јовановића, тражеји првени излакатиће, којима се наш министар-председник у једној од последних седница покојне народне скупштине разметао. — Међеје не само ми, но и наша прекосавска браћа морају да кијају на рачун аустријско-српског пријатељства!

— Велики кнез Владимир стигао је у понедељак са великим кнегињом и обичном пратњом у Беч. На станици дочекао је велиокнеза цар Фрања Јосиф и отвезао у двор. Стране новине приписују овом походу политички значај.

— По издатом Ordre de bataille налазе се на устаничком земљишту у Далмацији и Херцеговини три пешачке дивизије са прописаним бројем техничких трупа и батерија. Бројна укупна снага износи 45.000 војника.

„Застава“ у 39 броју своме донела је по „Нов. сл. Преси“ потпису у ствари афера Маџаревић-Пироћанац, као да је „Маџаревић исказао

да под туженим чланом штампани потпис његов није аутентичан итд.“

У интересу истине имамо да исправимо, да је г. Маџаревић пред судом казао: да новине нису судски доказ против њега, и да је тражио да се тужба Пироћанчеве као без доказа против њега одбаци; јер да је г. Маџаревић порицало свој потпис, неби се његови сведоци испитивали у Паризу, Бечу и Цариграду о подмићењу Пироћанчевом.

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Са свијуј стране наше отаџбине стижу нам извештаји, како је Гарашанинова полиција свуда се мешала у изборе депутатија, које је народ слао Господару, да ју честитају краљевску круну. Народ је мањом хтео да шаље из средине своје најодабраније људе, да поздраве владара, или Гарашанинова полиција хтела је свуда да се избери „виделовачке“ присталице, па ма каков они били, те да се чисто народом оштиме одушевљењу даје таван партајски облик. Но народ се свуда одурирао тој навали полицијској и мањом су слати људи које је народ хтео, или и ту се Гарашанинова полиција дозвила, те је силом утуривала и наметала у депутатије присталице „виделовачке“. Међу осталим многим случајевима ми ће мо споменути само крајински округ и варош Неготину. У Неготину збор грађана изабрао је људе који уживају поверење и поштовање грађанства, или полиција је преко свога верног присталице кмета Мијаила Лазаревића натурила у депутатију и неке „виделовачке“ присталице, међу којима је и познати злогласни Алимпије Савић. Многи грађани због тога иступили су из депутатије. Али то „виделовцу“ Лазаревићу није ништа сметало, и то се он још натури да предводи депутатију. У грађанству се примијетило јако негодовање па и међу самим депутатима. Да би избегао све непријатеље Лазаревић казва Алимпију да се не укрца у даљу у Радујевцу где су ушли Неготински депутати, но да дојури у Кладово и тамо да уђе у лађу те силом да дође у Београд, што овај и учини.

У Кладову пак српски начелник силом је наметнуо у депутатију познатог праљавог и краљеља поквареног попа Михаила Атанацковића. Нема сумње да је то касетан чинио по миту из Београда. Грађани Кладовски јако су се томе противили, или Гарашанинова полиција није стапала до народа, он је натегао све силе да се избере поп Михаило, те да тиме задовољи своје госте, јер је поп Михаило ревностан и фанатичан члан „напредничке“ странке, а добар пријатељ Гарашанинов. Поп Мијаило је био прошлог избора „виделовачки“ кандидат за пос. у ер. Кључком. Он је и редован доносилик „виделов“, оно прима све што он пошље а особито опо у чему се брани од праведног напада поштених грађана кладовских. Гарашаниновом касетану није сметало ни то што је поп Михаило осуђен и духовним судом, па још ни казни није издржао. Но пунно је овде и то ко му је дао одуставо, јер се зна да ни један свештеник несме удаљити се из своје нурије док не добије дозволу — одуставо — од своје вишев适用 власти?

Кад су ове депутатије дошли у Београд, сви су се депутати и Неготинци и Кладовљани противили томе да са њима иду краљу: „Краљи“ Михаило Лазаревић, злогласни Алимпије и покварени поп Михаило. Али ко зна како се обично у те депутатије помеша и прест министарства унутрашњих послова, јер обично оне пролазе кроз то министарство уједно, тај ће лако погодити зашто су и поред свега негодовања и противњеља осталих депутати и онет ова тројица излизала у депутатије пред Краља.

Ево и ово је један њив доказ „виделовачке“ лојалности. Заиста овакова бестидност заједничкије највећу осуду. Зар „виделовци“ ако баш немају лојалности, треба бар да имају оне уљудности и у-

чивости, у којој се мора сваки крећаји према узвишену особи владачевој. Но „виделовце“ је бесомучна партацијност толико заслешила, да они и те гравије газе.

Веће мере безобзирности не може бити то што су ови случајеви. Натуривати силом у депутатије људе гадне и краљеље покварене, на још и необзирати се на негодовања српских грађана, ио са силом пуштати пред краља то је за цело и сувише.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

„Забрана села у грађанској казни.“ По гласовима који су са извесне стране растурени по вароши чуло се, да је село, које је грађанска касина хтела приредити у корист нејачи Херцеговачке, забрањено од власти са тога, што је одбор или неко од његових чланова лично или писмено на демонстративан начин позвао аустријског посланика на ту забаву. Како смо из поузданог извора извештени, сви су ови гласови неистинити. Одбор је избегавао сваки демонстративни вид или карактер овој забави, и ограничио се на позивање само својих до сада њихових редовних чланова, који се сваком приликом на забаве друштвене позивају. Сви противни гласови дакле су неистинити, и ни се та стране не може се дакле оправдати поступак владин.

Читуља

АРХИЈЕРЕЈ УЖИЧКИ
ВИЋЕНТИЈЕ

15. ов. м. умро је ужички владика Вићентије. 16. ов. м. у два и по часа по подне опојан је у овд. саборној цркви а потом је однесен у мањастир Враћевшицу, где ће се по жељи његовог и сахранити.

Владика Вићентије био је ваљан поборник православља, он се отлучно са осталим српским архијерејима противизвршио садањем стапу у српској цркви, кога су „виделовци“ створили. Он је од јесене оболео, или му је бОљу устројио садање стапе у српској цркви, јер је и сам говорио сваком, да ће то пре времена у гроб отерati.

Знатан део свога имања оставио је покојник на просветне целије — за школовање српске младежи. Мир и покојникови пендели!

Вечна му памет!

ИЗЈАВА

У бр. 3. „Самоуправе“ а под вр. „Вести из народа“ читамо: Како је О-у ортакљуку са касетаном Мија... зекли и стојићем граду народни гору...не чини... упронастали, па нам се више и подно- подне-мање од људи кога, ради, радимо са

Које ми а које из... зеки, и до сада се гором од пре 40 зеки, — које ми у ред овну нечу, а зеки не примамо, — ово из- поштених зеки не чине... Сраз...а кога оног, који држи да то чинимо, свако и позивамо не само са ко- мисијим из Крајине, већ и из самог Београда, па нека оно што против нас из- зеки докаже. На среду дакле подни из- поштеничку именом и доказима, ами често стојимо на бранику и сваку штету дра- говољно излазимо.

Ово не изјављујемо ради спасеткарона и удворица појединих, но ради умирених највећих пријатеља.

24. Фебруара 1882. год.

у Брају Паланци.

Браја Ц. Јиловачки

тргов. из Браје Паланке

За садржину не одgovaramo ур.

ПОРУКЕ И ОТПОРУКЕ

Задњеар. — г. Јак. М. Примили смо 20 динара.
www.univrs.rs

Оројенца. — г. Ј. Т. Примили смо 2 динара.
у кардама, а лист нам шиљем од 1 он. мес. У
будућем већа шиљати звучнији новац поштанском
упутницом.

Саштого. — г. А. Стојаковићу. Шиља ћемо
 вам лист. Цена му је годишња за књижевнију
Бугарску 30 франака. Очекујемо претплату.

Књежица. — г. Др. Јуб. Потпуно сте у праву
али онако се десило због промене администрације.
Молимо да наше за сада извешните.

Палама. — г. С. Цр. За дружину „Шумадије“
нашлати смо 6 дни. Ако од кога треба и оду-
жиле је.

Сарајево. — Га. генерал-команди. Примили смо
8 дни. и шиљем лист до конца он. мес.

Београд — Друштини „Будућности.“ Погрешно
је тражено наплату.

Палама. — г. Ев. Саб. Видимо што сте пре-
тривали, али ствар је застарела и неможемо чи-
нити никакву употребу. Но тешти се што пиште
за једини жртва самопоље.

Валево. — Општа који ишле нитада. За Валево
и околну општину је да нападају за наш лист
претплату — г. Иван Проловић трговац.

Свима па к у ошите јављамо, да
у свакој вароши и варошици у уну-
трашњости Србије имаде овлашће-
них лица за купљење како старе
тако и нове предплате на наш лист.
Но ко жели може нам и непосредно
послати поштанском упутницом.

Како пријатеље којима смо се па-
рочито обратили, тако и све наше
предплатнике умоловавамо да похите
са пречињењем ратуна до конца
онога месеца; јер 1. Априла почине
предплате већ за П. четврт ово го-
дине.

Администрација
„Српске Независности.“

У очи цвети у суботу 20 марта 1882

БИЛЕТ

ГРАЂАНСКОЈ КАСИНИ

С Е Л О.

Приступа имају чланови и чланице
грађанске касине.
за улогу плаћају самци по 2 динара, а
породице по 1 динар од мужике
или женске особе.

ПОЧЕТАК У 8 ЧАСОВА.

Београд 15. марта 1881.

ОДВОР
грађанске касине.

Огласи

Читај!

Они родитељи, који желе своје
синове шиљати у иностранство ради
Немачког језика, јављам им, да ћу
ја гарантовати да за 6 месеци под-
пуну могу научити тај језик.

Само ваља се обратити на моје
подписано име. Цена је са свим уме-
нена.

9. марта 1882.

Budapest

С поштовањем.

Philip Reich

Marokkanerhof

II. Beck Thür 16.

Бр. 37.

2-3

LA PULCHÉRINE EAU AUTE је ВЕ-
ЛИКА за улепшавање лица. Онараје
је пимајо не повређујући кожу са
врхом боре у лицу. Флака стоји 5
франака по флаши 3 франка.

SAVON PULCHÉRINE комад
150 фра-
нака Кутајда 4 франка.

EAU FÉERIQUE Боја изврена
за косу и за
брду. Флака комада 3-50 франака.
J. Lacouture, 29 Rue de Chignan-
court Paris.

У Београду код Јов. Дилбера
Апотекара.

1-52

A. T. Ларош награђен са 16.600
франака, 8 медаља на изложбама
у Паризу 1878. итд.

QUINA LAROCHE

ВЛИКСИР ВИНСКИ

снажнији, опорављуји и против
грозице:

препоручује се против слабости
изнемогlosti, неурености стома-
ка, против застарелих грози-
ница, које се сину могле излечити
кинином и тд.

ИСТА
С ГВОЖДЈЕМ

против жалоба и бледоће,
анемије итд.

Paris, 22 et 19, rue Drouot et
Ph.ies.

ДВЕ ДЕВОЈЧИЦЕ

(пансионарке) могу бити примљене
одма код једне одличне госпође у
Бечу, која је пређе била васпита-
телька у Берзину, и положила испите
из Немачког, Француског, Енглес-
ког језика, свирања у гласовир пра-
тана и малања. Разговоре на немач-
ком и француском језику, строг надзор
брзљиво физичко и морално васпи-
тање. Има препорука од високе
аристократије. Обратити се: à Mad.
Charlotte Senz, Vienne, III Hauptstrasse
24. 1-2 Бр. 42

TAMAR INDIEN идол за чишћење
GRILLON освежавајући про-
тив затвора и шуљева најпријатније
средство чишћења за децу.

Grillon, pharm. 27, Rue Ramduteane Paris,

Андреје Ј. Живадиновића трговина
Кнез Михаилова улица бр. 7

САД БАШ ДОБИЛА ЈЕ У ВЕ-
ЛИКОМ избору најмодернијих муш-
ких, женских и децијских обућа, ше-
шира, свеобитеш веша, сунцобра-
на, кишобрана и штапова, кофера и
торба путних, свилих марама
око врата што пајновије, свакојаке
сорте парфема, сапуна, пудера, во-
де колон и помада, четака за косу
аљине и браду, чешљева, и још мно-
гог других ситничких артикула, који
овој радњи припадају.

За добруту еспана, солидну цен-
ну и брузу послугу, јамчи горња
фирма. Бр. 84 3-6

ЧАСОВЕ

ИЗ ФРАНЦУСКОГ, НЕМАЧКОГ
И РУСКОГ ЈЕЗИКА ДАЈЕ:

Пера Тодоровић

КАСТИРОВА УЛИЦА бр. 35.

СВЕЖИНА. ЛЕПОТА И ЗДРАВЉЕ

Eau de Toilette à l'OPORONAX
ED. PINAUD

Ова миришљава и освежавајућа водица нарочито је за употребу женама

Она има здрављиву вредност по здравље.

37. BOULEVARD DE STRASBOURG, PARIS.

објава

Царско Отоманско посланство у
Београду извештава поштовану пу-
блику, да по новим правилима која
су ступила у живот од 1. марта
ове године, наређено је да сваки тур-
ски агент у иностранству ставља
марке од одговарајуће вредности на
сваки документ који се има ове-
рити — потврдити.

Они пак документи на којима не
буде приложене марке не ће се
примити у посао нити ће се доти-
чним лицима вратити.

бр. 89 3-4

Lager von Röhren aller Art

Ausschliesslich der

Düsseldorfer Röhren und Ei-
senmalzmarke

und zwar:

Schmiedeeiserne Röhren für Gas-,
Wasser- und Dampfleitungen nebst
Verbindungsstückchen.

Patentgeschweisste schmiedeeiserne
Kessel, Siede-, Dampfheizungs- und
Dampfleitungsrohre, mit festen od.
loosen Flanschen, in Prima-Holzkoh-
len, Homogenem und Stahl.

Gussseiserne Zu- und Abflussröhren
Blei-, Zinn-, Messing- u. Kupferröhren
Klappens- u. Schneidewerzeuge. Emal-
lierte Gusswaren, Closets etc., fer-
ner gepräste Bessemmer-Stahlschau-
feln und Krampen.

General-Depot für Oesterreich
Ungarn
und den Orient der

The Hayden Company in Haudenville und New-York,
Specialitäten-Fabrik für Dampfkessel
Armaturen und Metallwaren, für Gas-
und Wasserleitungen
bei

Ad. Fröhlich, Wien. I. Hegelga-
sse 17.

Illustrirte Kataloge gratis und fran-
ko. — Mit der Branche vertraute
Vertreter im Orient gesucht, 1-2

Права Српска Фабрика мириза и миризог
Сапуна

ЈОВАНА ДИМИТРИЈЕВИЋА
У Београду

Продаје за готово једну оку: кокос
сапун како миришљавог у разним бојама
— само 6 гроша. А који узме једну центу
било известан пратара.

Припознати фамилијарни Виндзор сапун
препарiran и је финим пријатним миризом,
врху како од 3 тутета — само 22
гроша — мањи 20 гр. обични виндзор
сапун већи 18 гр. — мањи 16 гроша —
пакло. И разних миризних сапуна у ту-
цетима, све са гаранцијом.

26. фебруара 1882. г.
у Београду.

Дубровачка улица бр. 25.

Бр. 16. 4-6.

КУЋА ПРОСТРАНА И ЗА-
СЕБНА У УЛИЦИ „ДВА БЕ-
ЛА ГОЛУБА“, под бр. 18., издаје се
од Бурђева-две под кирију.

Бр. 86

4-6

ПРАВИ БЕННЕДИКТИН

ЛИНЕР МАНАСИЋ ФЕНАМП У ФРНЦУСКОЈ
ПОМАЖЕ ЗАКЛЕ НАРЕДЕ ЖЕЛУЦА.

Пајјослт ПОЗВОД
ОСНОВИТО ТОНЧИЧАН, ПОМАЖЕ ЗАКЛЕ НАРЕДЕ ЖЕЛУЦА.

Пајјослт ПОЗВОД
УПРАВА САПУНА, ГЛАВНО СТОВАРИТЕ ПО ФЕНАМПУ, ГЛАВНА
АГЕНЦИЈА У ПАРИСУ бр. 79, ИН БУДЕНЦУ ХАУСМАНА. НАДАЗИ СЕ КОД
Ј. ДРАШКОВИЋА У АПОТЕЦИ КОД „ФРДОВА“ У БЕОГРАДУ.

Прилепчive болести

Болести коже, чире-
ви, крне болести и
т. д. лече се
Депутативним двојецима
Дра Оливера

одобреним медицин-
ским академијом у
Перизу и владом и четиригодишњим
искуством публике засведочени као из-
весни, употребљују се у болницама. Из-
весно лечење овим моћним депутативом
од улера, скрумца, азеција скорап-
њих и застарелих, случаја консеку-
тивних уустима и гушти итд.

24.000 франака награђе-
да никаква друга метода нема ових из-
весних својстава. Лечење пријатно, брзо,
невино и поуздано. 62 rue de Rivoli Paris.

Консултације од подне до 6 сати и
реко писама.

La Veloutine
особита параша од пиринца
направљен с бисмутом, па је за то
врло добар за лице, прионе за ко-
жу и не види се, а такође даје
боју млађаног изгледа и природу
нежну.

Може се добити код Ш. Фаја,
проналазача у Паризу и код свих
парфимера.

Ситинска помада
који то својство има, да одржава
мекост и нежност руку у руку чува
од снаже повреде, који би им се
утицајем хладноће могла панети.

CH FAV.
Parfumerie in Paris
9, rue de la Paix.

Ситинските кола свију парфимера
и фризера.

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ ГАЛАНДА
првог фабриканта европског: 13. rue d'
Hauteville, Paris, са фабрикама у Бир-
мингхаму и у Лиджују. —
Албум Галандов, велико дело о оружју
ирле се грatis и франко, на захтев
шакло плаћеног писма.

M. Galand, fabricant d' armes 33. rue
d' Hauteville, Paris. 8-52